
Muskel- og skjelettlidelser med status som yrkessykdom?

AKTUELT

INGRID M. HØIE

Email: ingrid.hoie@legeforeningen.no

Tidsskriftet

Skader etter personløft og skuldertendinitter foreslås innlemmet i listen over yrkessykdommer. – Forslaget er så forsiktig at det bare blir ferniss, synes trygdemedisiner Dag Bruusgaard.

Etter ønske fra Stortinget har en prosjektgruppe nedsatt av Sosial- og helsedepartementet utredet muligheten for å utvide listen over yrkessykdommer slik at den også omfatter spesielle slitasje- og belastningsskader som er klart yrkesbetingede. Rapporten er sendt til høring (1).

Skuldertendinit

Statens arbeidsmiljøinstitutt (STAMI) har skrevet en egen utredning som er vedlegg i rapporten (1). Instituttet mener at det er mulig å inkludere fem muskel- og skjelettlidelser i listen over yrkessykdommer. De fem er: skuldertendinit, lateral epikondylitt, senebetennelse i underarmen, karpaltunnelsyndrom og bursitter i albue og kne.

Prosjektgruppen tar imidlertid til orde for at man i første omgang nøyer seg med å innlemme én av lidelsene, skuldertendinit. Tanken er at man kan høste erfaring med hva en eventuell utvidelse av listen vil innebære, for eksempel hvor mye tid det tar å få utredet sakene i et medisinsk apparat som allerede er belastet.

– Vi har plukket ut skuldertendinit fordi vi mener den er relevant for arbeidstakere i omsorgsykker. Det var denne gruppen Stortinget ytret spesielt ønske om å se nærmere på, sier Aase Rokvam i Sosial- og helsedepartementet. Hun presiserer at intet er bestemt ennå, men at departementet ønsker innspill fra leger. Selv tror hun resultatet blir utvidelse av listen med én eller flere lidelser.

Løfteskader

Prosjektgruppen har også sett spesielt på skader som har oppstått etter personløft, og som befinner seg i grenselandet mellom skader etter arbeidsulykker og lidelser som skyldes påvirkning over tid. I dag kreves det en ekstraordinær ytre begivenhet for å godkjenne slike løfteskader som yrkesskade, og etter prosjektgruppens syn er dagens praksis uklar. Gruppen foreslår at kravet om ekstraordinær ytre begivenhet blir fjernet, og at tilfeller der det foreligger skade på muskler, nerver eller ledd som har oppstått plutselig og i umiddelbar tilknytning til løft av personer, godkjennes som yrkesskade. Forslaget innebærer at man spør om skaden er utløst av arbeidet, i stedet for hvordan skaden er oppstått. Dette vil klargjøre dagens praksis, mener prosjektgruppen.

Kun ferniss

Dag Bruusgaard, leder ved Institutt for allmennmedisin og samfunnsmedisinske fag ved Universitetet i Oslo, synes det er vel og bra at utvalget åpner for å slippe pasienter med belastningsskader inn i varmen, men noe løft for denne pasientgruppen er det ikke.

– Hvert år får vi 12 000 nye uføretrygdde som følge av muskel- og skjelettlidelser. Svært mange av lidelsene har med arbeidslivet å gjøre. Forslaget som gjør at to grupper kommer på listen som kan tilkjennes trygd, er ikke så dumt, men det er likevel bare en ørliten brøkdel som skilles ut. Hva er egentlig vitsen? Hva med alle de andre? Det er greit nok at man vil se hvordan dette vil gå, og jeg vil ikke gå imot forslaget. Men utvalget tar ikke inn totaldimensjonen av problemet, de pirker så forsiktig i det at det bare blir ferniss, mener Bruusgaard.

Jevnlig revisjon

Listen over likestilte yrkessykdommer har vært nesten uendret siden den ble til i 1958. Prosjektgruppen tar nå til orde for en jevnlig og systematisk revidering.

– Vi ønsker å ligge i forkant og være mer oppdatert og i takt med medisinsk og teknisk utvikling, sier Aase Rokvam. Hun peker på at det med jevne mellomrom kan være behov for å vurdere om nye typer sykdommer bør tas med, eller noen tas vekk som følge av ny erkjennelse av ulike sykdomsfremkallende årsaksfaktorer. Prosjektgruppen peker også på at «sikkerhetsventilen» i yrkesskadeforsikringsloven § 11, ikke omfatter belastningsskader.

Et rådgivende fagforum bør etter gruppens mening ta seg av revideringen, for eksempel annet hvert år.

LITTERATUR

1. Olsen M, Gaarder M, Rokvam Aa. Muskel-/skjelettlidelser og yrkesskade. Oslo: Sosial- og helsedepartementet, 1999.

Publisert: 28. februar 2000. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 8. september 2026.